

27.2.2013

Lausuntopyyntö VM162:00/2011

Lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

Kuntarakennelakiluonnoksen lähtökohtana ja tavoitteena on kuntauudistuksen toteuttaminen. Perusolettamuksena on, että suuremmat kunnat kykenevät nykyistä paremmin vastamaan kunnalle asetettujen tehtävien toteuttamisesta ja kuntalaisten palvelutarpeiden tyydyttämisestä. Tällä hetkellä monia kunnille säädettyjä palvelutehtäviä toteutetaan kuntien keskinäisellä yhteistyöllä. Näyttöä siitä, että tämän lakiluonnoksen perusolettaman mukaiset ratkaisutavat johtavat kuntalaisille yhteistyöllä toteutettuja palveluja parempaan lopputulokseen, ei ole juuri esitetty. Perusteisiin liittyvien ongelmien ohella keskeinen ongelma lakiluonnoksessa on valmisteluun ja toteutukseen liittyvä kiireinen aikataulu, joka jättää kunnille aivan riittämättömästi aikaa kannanottojensa muodostamiseen ja mahdollisten muutosten valmisteluun.

Erikseen kysytyihin asioihin toteamme seuraavaa

1. Selvitysvelvollisuus ja selvityspäätökset

4b§ lähtee koko hankkeen perusolettamuksesta. Ennen toteutusta asioiden selvittäminen on luonnollisesti välttämätöntä jo kunnan omaa päätöksentekoa varten.

Palveluiden järjestämisen kannalta välttämättömäksi katsottu 20 000 asukasta on mekaaninen raja, jonka oikeellisuudesta näyttö on vähäistä. 4c§:n linjaus vähintään 20 000 asukkaasta on jossain määrin ristiriidassa ministerityöryhmän sosiaali- ja terveydenhuollon selvityshenkilöille antamien täydentävien linjausten kanssa, joissa esitetään, että laaja perustaso edellyttää 50 000 – 100 000 asukkaan väestöpohjaa.

2. Esityksen sisältämät määräajat ja menettelyt

4g§:ssä esitetyt päivämääriin sidotut määräajat ovat epärealistisia, kun lakia ei ole vielä säädetty ja lain voimaantuloajasta ei ole tietoa. Määräajat tulisi kiinnittää lain voimaantuloaikaan ja kunnille tulee antaa riittävästi aikaa mahdolliseen selvitykseen valmistautumiseen. 4 kuukautta on myös täysin riittämätön aika yhdistymiselvityksen tekemiseen ja poliittisen päätöksentekoon mahdollisesta yhdistymisestä.

3. Valtioneuvoston toimivalta päättää kuntajaon muuttamisesta

Luotsaa hyvinvointia
Lotsar välbefinnandet

Tärkeää on, että valtioneuvoston toimivaltaa kunnan tahdon vastaisen yhdistymisen toteuttamisesta on rajattu koskemaan vain erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevaa kuntaa.

4. Yhdistämisavustuksen ehdot ja määrä

On välttämätöntä, että valtio osallistuu merkittävässä määrin myös selvityksistä aiheutuviin kustannuksiin. Kunnan kannalta suotavaa olisi, että valtion kustannusvastuusta säädettäisiin selkeämmin.

41§:n toisen momentin yhdistämisesityksen päivämääräsäännöksen osalta viitataan edellä olevaan lausunnon kohtaan 2. Myös avustuksen takarajan rajaaminen vuoteen 2017 vaikuttaa tiukalta, kun lain voimaantuloaika on avoin.

42§:n mukainen avustuksen määrän sitominen yhdistyvien kuntien määrään ja väestömäärän on sinänsä loogista ja perusteltua.

5. Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaaminen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Lausuntopyynnön liitteenä olevat sosiaali- ja terveystieteiden ministeriryhmän 15.11.2012 antama esitys sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskeviksi linjauksiksi on varsin yleisluontoinen. 13.12.2012 selvityshenkilöille annetut täydentävät linjaukset tuovat jossain määrin lisää konkretiaa asian suhteen. Edellä lausunnon kohdassa 1 kritisoitu 20 000 asukkaan väestömäärän riittävyys eräiden peruspalveluiden osalta johtaa käytännössä vähintään kolmiportaiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmään osassa maata. Sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen organisoimisen kannalta sinänsä on perusteltua edellyttää laajempaa väestöpohjaa.

KESKI-POHJANMAAN ERIKOISSAIRAANHOITO- JA
PERUSPALVELUKUNTAYHTYMÄ

Hannu Pajunpää
Toimitusjohtaja

Luotsaa hyvinvointia
Lotsar välbefinnandet

Keski-Pohjanmaan erikoissairaanhoido-
ja peruspalvelukuntayhtymä
Mellersta Österbottens samkommun för
specialsjukvård och grundservice

Luotsaa hyvinvointia
Lotsar välbefinnandet

Postiosoite - Postadress
67200 KOKKOLA-KARLEBY
<http://www.kpshp.fi>

Käyntiosoite - Besöksadress
Mariankatu 16-20
Mariégatan

Puhelin - Telefon
(06) 826 4111
TELEFAX
(06) 826 4650

Pankki - Bank
Kokkolan OP-
Karleby AB
516262-110005